

Mundtlig beretning

For Pædagogiske Psykologers Forenings generalforsamling på Hotel Nyborg Strand Tirsdag den 11.marts 2014

Den mundtlige beretning er et aktuelt supplement til den skriftlige beretning, der er aftrykt i PPF-Nyt nr. 1.

Den skriftlige beretning giver en bred orientering om foreningens aktiviteter i det forgangne foreningsår. I den mundtlige beretning vil jeg kommentere på nogle få væsentlige aktuelle temaer, der også vil kunne indgå i den efterfølgende drøftelse af den samlede beretning.

Hvor den skriftlige beretning er mere bagudskuende, så vil jeg i den mundtlige beretning forsøge at tage bestik af nogle af de hovedudfordringer, som vi står overfor på PPR.

Det vil jeg gøre med baggrund i ét stort hovedtema, der ikke overraskende omhandler PPRs aktuelle situation med de krav og forventninger, som vi står overfor.

Herudover vil jeg meget kort kommentere enkelte områder, hvor der er fremkommet nye informationer siden den skriftlige beretning blev skrevet. Det er der faktisk kun på ganske enkelte områder, som jeg kort vil nævne, inden vi tager fat på beretningens hovedtema.

Specialistuddannelserne

I den skriftlige beretning stod, at bestyrelsen i Dansk Psykologforening har nedlagt fem af de 10 specialistuddannelser, bl.a. specialistuddannelsen i Pædagogisk Psykologi.

Denne beslutning gav en del debat og uro i Dansk Psykologforening, og bestyrelsen har derfor tilbagekaldt denne beslutning. I stedet inviteres til en debat om, hvorledes de fremtidige specialistuddannelser skal se ud.

Vi hilser denne beslutning velkommen og må antage, at der ikke sker nedlæggelse af specialistuddannelser, før et nyt system er blevet beskrevet og vedtaget.

Indtil da videreføres de 10 specialistuddannelser, og der er ved at blive beskrevet konkrete ændringer til de eksisterende krav, der skal sikre mere smidige og fleksible gennemførelsesmuligheder.

Denne revision er ved at blive færdiggjort, og Dansk Psykologforening vil sikre kommunikation af ændringerne hurtigst muligt herefter.

Vi vil i PPF-Nyt følge op med de konkrete ændringer for vores område.

Cand.pæd.psyk.uddannelsen

I forhold til beskrivelsen af situationen om gentablering af cand.pæd. psyk. uddannelsen er der ikke sket yderligere. Uddannelsesministeren har lagt op til, at arbejdsgiverne ved Kommunernes Landsforening sammen med Danmarks Lærerforening søger dialog med uddannelsessektoren for at finde en løsning på behovet for, at læreruddannede psykologer igen kan uddannes og indgå i arbejdet i folkeskolen med bl.a. inklusion.

Der er kommet meget politisk fokus i sagen, og senest har Bertel Haarder stillet direkte spørgsmål til den nye Uddannelsesminister. Vi har også selv nyligt skrevet til Uddannelsesministeren, men har ikke fået svar endnu.

Som I kan se i den skriftlige beretning, er der mange andre vigtige områder for os, som man er meget velkommen til at kommentere i den efterfølgende debat.

PPR's aktuelle udfordringer

Så vil jeg tage fat på beretningens hovedtema, der jo vedrører os alle.

PPR's aktuelle udfordringer. Det lyder jo som noget, vi har hørt før. Og strengt taget kan det være vanskeligt at sige noget helt nyt om dette emne, som ikke har været sagt før i andre sammenhænge.

Men vi kan jo ikke komme uden om, at det er af altafgørende vigtighed, at PPR løbende vurderer de aktuelle udfordringer og holder sin egen indsats op i forhold til dette.

I disse uger og måneder er der velfungerende PPR'er, der dagligt kæmper for sin fortsatte eksistens som en selvstændig organisation.

Hvad er de oppe imod? Der må jo være nogen i den enkelte kommune, der synes, at PPR's opgaver skal løses på anden måde.

Det vil typisk dreje sig om kommunale chefer og direktører, der som udgangspunkt ofte har ringe viden om PPR's opgaver.

Den snævre og kortsigtede effektivitetssynsvinkel

På samme måde, som vi kan se i forhold til statens aktuelle styringsform på vigtige områder som fx folkeskolen, lægges der ofte en meget snæver og kortsigtet økonomisk effektivitetsmodel til grund for beslutninger om ændringer. Når det kobles med de samme embedsmænds begrænsede viden om de faglige og reelle forhold, der er involveret, ja så risikerer man meget let at skabe store problemer på områder, der vedrører børn, unge og voksne med svære vanskeligheder.

Og det er også besynderligt i disse evidens-tider, at der absolut ingen erfaringsudveksling sker mellem kommunerne om den bedste organisationsform for PPR. Hver kommune vil gøre sine egne erfaringer - og det indebærer i en række situationer ret dyre købte erfaringer.

Det er let at nedlægge, men svært at bygge op.

Det er det samme der kan ses på specialområdet, hvor hver kommune også helst vil klare flest mulige opgaver selv med den konsekvens, at vigtige specialinstitutioner nedlægges og specialeksperter forsvinder. Det er vigtigt, at den specialpædagogiske viden og ekspertise fra specialinstitutionerne kommer mere i spil end tilfældet er nu ude almenområdet, så der ikke sker en uhensigtsmæssig opdeling mellem det specielle og det almene.

I tidligere tider havde kommunerne chefer og direktører med betydelig fagindsigt. Det muliggjorde, at faglig og økonomisk styring kunne gå hånd i hånd. Det er nødvendigt for at sikre en holdbar og langsigtet effektivitet, fordi alle kommuner helt sikkert ønsker at gøre det bedst muligt for sine borgere med hjælp behov.

På statsniveau eksisterer de samme problemer. Fx har vi et Undervisningsministerium, hvor de toneangivende embedsmænd primært er jurister eller har en økonomisk uddannelse. Sådan har det ikke altid været.

Resultaterne ser vi jo også i stor skala i forhold til folkeskolen generelt med de beslutninger, der er taget om reform af folkeskolen sammen med kravet om en fortsat øget inklusionsudvikling. Disse beslutninger er tilsvarende taget uden baggrund i eksisterende viden om, hvorledes udvikling i folkeskolen kan ske – herunder dialog med de parter, som faktisk ved noget om tingene, og som skal udføre det i praksis.

For PPR og PPR's brugere kan en sådan smal og kortsigtet effektivitetssynsvinkel være katastrofal. For kommunale chefer og mange skoleledere er der megen fokus på, hvorledes PPR bidrager til, at færrest mulige elever henvises til dyre specialforanstaltninger. Indtil videre er målet for dette en optælling af antal elever, der ekskluderes. Det gælder desværre også den aktuelle følgeforskning, fx Dokumentationsprojektet fra juni sidste år, der skal følges op i 2014 og 2015. Der er ikke fokus på, hvorledes det lykkes med reel inklusion af disse elever. Det er selvfølgelig også kompliceret og tager længere tid.

Vi ser nu i stigende grad reaktioner fra forældre og lærere på denne fagligt ukvalificerede inklusionsproces, der finder sted mange steder. Der fremdrages konkrete eksempler på elever, der ikke har det godt i skolesammenhæng, og forældre der i stigende grad melder deres børn i privatskole, så de undgår at være sammen med elever, som forældrene opfatter som vanskelige elever. Det må aldrig blive det enkelte barns ansvar eller dets særlige adfærdsformer, der er skyld i, at inklusion nogle steder ikke lykkes. Kommunerne må investere langt bedre i at arbejde målrettet for at kvalificere fællesskabet til, at lærere, pædagoger, ledere, PPR og andre professionelle kan løfte opgaven i samarbejde med børn og forældre.

Det bliver derfor en vigtig og nødvendig opgave for PPR på alle niveauer at arbejde for, at den nødvendige faglighed kommer til at indgå i beslutninger, der vedrører børn og unge. Så den rigtige balance mellem hensynet til økonomi og faglighed bliver styrende i beslutningsprocesser på alle niveauer. Vi har brug for et bredt og langsigtet effektivitetsbegreb, der sikrer den fagligt bedste indsats til gavn for børn og unge. Det er en opgave for bestyrelsen at skabe forståelse for dette på samfundsniveau i forhold til stat og de øvrige implicerede organisationer – herunder pressen. Og i den enkelte kommune er det PPR-ledelsens ansvar at sikre den nødvendige faglighed i de kommunale beslutninger - samt i den kommunale debat. De enkelte PPR-medarbejdere har tilsvarende et ansvar i at få den nødvendige faglighed ind i beslutninger om indsatsen på skole- og daginstitutionsniveau.

Bestyrelsen har for tiden grundige drøftelser, der skal udmunde i tre faglige notater, der kan bidrage til denne proces – såvel internt som eksternt i forhold til beslutningstagere. De færdige notater vil blive bragt i PPF-nyt nr. 3 til oktober. I det følgende vil jeg fremdrage nogle af vore foreløbige overvejelser, som jeg tror kan være nyttige at kende og fundere over i forhold til arbejdet hjemme hos jer hver især.

Hvordan beskrives og begrundes PPR's vigtighed?

Vore overvejelser tager udgangspunkt i den tænkning, der ligger bag, at PPR eksisterer som en organisation med lovgivningsmæssige opgaver i forhold til folkeskolens virksomhed. Det blev besluttet i 1971, hvor PPR med sin tværfaglige bemanding blev begrundet med baggrund i folkeskolens behov for at sikre relevant undervisning af alle elever. Der er sket meget siden 1971. PPR har undergået store forandringer i mange kommuner, men folkeskolens behov er næppe blevet mindre i forhold til de målgrupper af elever, der kræver medvirken af den brede fagekspertise, som der forventes på ethvert kommunalt PPR. Hertil kommer, at PPR siden 1980 også har haft vigtige opgaver i forhold til de 0 – 6-årige.

Udgangspunktet er således, at der i folkeskolen og blandt skolens medarbejdere opleves nogle faglige udfordringer, der kræver medvirken af faglige ressourcepersoner, der sammen med lærerne kan udvikle hensigtsmæssige løsninger på vanskelige undervisningssituationer.

Vil det kræve opbygning af et PPR-system, for at skolen kan løse sin opgave ordentligt?

Vil PPR kunne undværes?

Ja, vi kan jo se i nabolande, at det godt kan lade sig gøre at sikre faglig sparring af lærerne på anden måde, hvor man ikke har haft den samme PPR-tradition og PPR-tænkning.

Man har i disse lande de samme behov for, at faglige ressourcepersoner medvirker sammen med lærerne. De er dels ansat på den enkelte skole og dels ansat i den kommunale forvaltning.

Men det må være vores påstand, at et kvalificeret tværfagligt bemandet PPR i langt højere grad vil kunne være nyttigt i forhold til skolernes arbejde end enkelt-ressourcepersoner, der udgår fra den kommunale forvaltning. Eller hvis fagpersonerne alle var ansat på den enkelte skole.

Det vigtige i dette er, at vi er klar over, at det ikke for alle er en given ting, at der skal eksistere et PPR i hver kommune.

Det er derfor helt afgørende, at vi i praksis viser, at vi er det rigtige system til at løse de opgaver, der forventes i forhold til folkeskolelovgivningen for de 0 – 18-årige.

Og at PPR er et velkvalificeret system, der kan indgå i kommunens indsats for børn og unge på de måder, der måtte ønskes i den enkelte kommune.

Vi har i bestyrelsen fundet det vigtigt, at vi ikke først og fremmest tager udgangspunkt i, hvad vi selv mener, at PPR har af tilbud til skoler og dagtilbud. Og ej heller, hvad vi mener, at skoler og dagtilbud har brug for.

Men udfordringen er, om vi inddrager vores brugere nok? I vores konkrete PPR rådgivning og tværfaglige indsats skal vi stille spørgsmål om ”oplevet kvalitet”: Lægger vi i tilstrækkelig grad op til, at lærerne er med til at definere, hvad de oplever rykker for dem?

Og inddrager vi forældrenes og børnenes stemmer? Børnene er jo i sidste ende de vigtigste evidensmarkører for, om de har rykket sig positivt i forhold til deltagelse og bidrag til fællessabet og i forhold til faglig progression.

Der må aldrig være tvivl om, at PPR eksisterer, fordi der er nogle børn og unge, der dermed sikres mere kvalificeret indsats, udvikling og undervisning i samspillet mellem forældre, pædagoger, lærere og PPR.

Vi mener, at første fase i en god strategi for PPR altid at tage udgangspunkt i en beskrivelse af de målgrupper, der kan have brug for særlig faglig medvirken af ressourcepersoner – uden overhovedet at nævne PPR.

Nogle målgrupper har mere objektive handicap end andre, men det er vigtigt at kunne beskrive, hvad der karakteriserer disse målgrupper.

I anden fase beskrives de udfordringer, som de forskellige målgrupper stiller til udviklingsmiljøet i dagtilbud og til skolens undervisning. Der er både tale om individuelle problematikker og kontekstafhængige forhold.

Hvad har dagtilbud og skoler brug for, for at kunne arbejde kvalificeret med deres opgaver i forhold til disse målgrupper?

Det gælder både de børn/elever, der er udskilt til specialtilbud, og de børn/ elever, der arbejdes med i en inklusionssammenhæng.

Det er vigtigt altid at starte med disse beskrivelser af målgrupperne og deres behov – herunder dagtilbuds og skolers behov – før man overhovedet begynder at tale om PPR.

Behov og problematikker hos nogle børn og unge i relation til dagtilbud og skoler er jo reelle, uanset om PPR eksisterer eller ej. Det er jo ikke PPR, der skaber behov og problemer.

Hvordan de skal løses kan efterfølgende diskuteres.

Det er vigtigt gennem dialog at få skabt en fælles forståelse for de vanskeligheder og behov, som skoler og dagtilbud står overfor - i sammenhæng med afklaring af den faglige bistand, der er brug for.

Først i tredje fase er det relevant i såvel den interne debat på PPR som den i eksterne dialog at indkredse mere konkret, hvilke typer af indsatsformer som dagtilbud og skoler behøver for at kunne løse alle sine opgaver i forhold til de beskrevne målgrupper og udfordringer.

Der er brug for grundige interne debatter internt på PPR om relevante indsatsformer forud for den eksterne dialog med dagtilbud og skoler om, hvorledes disse bedst muligt (assisteres) **supporteres** i deres arbejde i forhold til de behovsbeskrivelser, som der gerne skulle være opnået enighed om i fase to.

Det vil kunne give PPR et godt grundlag for at få opbakning til, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at det er PPR, der indgår i løsningerne af de skitserede behov.

Som en del af den tredje fase må PPR have grundige interne drøftelser af hvilke fagkompetencer, der er brug for, for at kunne medvirke med de aftalte indsatsformer. Det drejer sig ikke kun om forskellige kompetencer hos psykologerne, men også om, hvilke personalegrupper, der skal indgå. Det er meget afgørende, at disse overvejelser bliver meget grundige, så det sikres, at enhver PPR-medarbejder bliver oplevet som fagligt kompetent i forhold til de arbejdsopgaver, som vedkommende bliver tildelt. Det kan kræve konkret efteruddannelse for nogle medarbejdere, og det kræver for alle PPR-medarbejdere kontinuerlig faglig sparring i PPR-teamet.

Som en yderlig del af tredje fase er der brug for at PPR sikrer opbygning af de nødvendige og relevante samarbejdsformer og –strukturer – såvel internt på PPR som eksternt i forhold til samarbejdspartnerne.

Fase et og to skal gerne give en beskrivelse af de reelle udfordringer og problematikker, der eksisterer i ethvert dagtilbud og på enhver skole – uanset om PPR eksisterer eller ej.

Fase tre skal vise, at et velkvalificeret PPR er den rigtige konstruktion til at indgå i løsningen af disse udfordringer i et tæt samarbejde med medarbejderne i dagtilbud og på skolen – samt med de øvrige samarbejdspartnere på børne- og ungeområdet i kommunen.

Og at PPR kan levere de nødvendige og relevante indsatsformer, der kan støtte op om arbejdet i dagtilbud og på skolen.

I bestyrelsen vil vi forsøge i tre notater at anvende denne fremgangsmåde i forhold til de tre centrale arbejdsområder for PPR:

1. Elever, der fortsat er omfattet af specialundervisningsreglerne. Det drejer sig jo primært om elever, der undervises i specialskole eller i specialklasse.
2. Elever, der tidligere var omfattet af specialundervisningsreglerne. Det omfatter hele inklusionsområdet og medvirken til udvikling af almenundervisningen.

3. Småbørnsområdet og tidlig indsats. Det omfatter såvel den tidlige indsats i forhold til nyfødte børn i højriskgruppen og deres forældre som indsatsen i forhold til dagtilbud.

Problemstillinger og indsatsformer kan være meget forskellige inden for de tre områder, og det kan kræve forskellige typer af kompetencer fra PPR – også fra PPR-psykologerne.

På alle tre områder vil der være brug for det, der i dag kaldes praksisnær rådgivning i forhold til pædagoger og lærere – og i nogle tilfælde også til forældre.

Og der ingen tvivl om, at den praksisnære sparring m.v. i forhold til lærer/lærerteam og tilsvarende i forhold til pædagoger bliver opfattet som vældig nyttig.

På efterårets temamøder har vi aftalt med professor i psykologi på Aalborg Universitet Lene Tanggaard, at hun kommer og udfolder dette begreb for os, som hun bl.a. har skrevet om i Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift nr. 2, 2013. Det bliver den 12. november i København og den 13. november i Fredericia.

Relevante indsatsformer for PPR

Hvilke indsatsformer tror vi herudover, at der er brug for, for at dagtilbud og skoler kan løse deres arbejdsopgaver for alle børn og elever?

Det vil være forskelligt i forhold til de forskellige målgrupper, men en række indsatsformer vil være de samme.

Medvirken til kompetenceudvikling for pædagoger og lærere vil være vigtigt i forhold til alle målgrupper. Det gælder dels medvirken i konkrete mindre kurser over for særlige grupper af lærere og pædagoger, og det gælder ikke mindst medvirken til vedligeholdelse og udvikling af, hvad der læres på mere generelle personalekurser af fælles tænkemåder og fælles sprogbrug. Praksisnær rådgivning er meget velegnet til bl.a. at grundfæstne ny læring hos personalet.

Psykologiske udredningsopgaver vil fortsat være vigtige – især i forhold til de elever, der overvejes udskilt til specialforanstaltninger.

PPR er også vigtig i forhold til at sikre et kvalificeret samspil med børne- og ungepsykiatrien. I nogle tilfælde vil psykologsamtaler og psykologiske behandlingsforløb være meget velegnet som en del af en samlet indsats.

PPR har mange steder vist sin store nyttighed i forbindelse med en række vigtige opgaver som formidling af ny forskning, analyseopgaver, evalueringsopgaver – bl.a. af effekt af specialforanstaltninger, medvirken i udviklingsprojekter, medvirken i kriseteam på såvel skole- som kommunalt niveau samt ved deltagelse i anonym rådgivning.

PPR samarbejder med de øvrige fagsystemer på børne- og ungeområdet – især i forhold til socialforvaltningen og sundhedstjenesten. Dermed får PPR en vigtig formidlerrolle mellem forskellige fagtraditioner og – kulturer. Og PPR spiller tilsvarende en vigtig formidlerrolle mellem det decentrale system på skoler og i dagtilbud og kommunen som helhed.

Det giver mulighed, for at vigtig information og faglig viden kommer til at sikre den bedste helhedsindsats for såvel enkeltbørn som mere generelt – og dermed medvirke til at sikre helhed og sammenhæng i kommunens indsats på hele børne- og ungeområdet.

PPR´s brugergrupper

Børn og unge er den egentlige målgruppe for PPR´s virksomhed. Men der spørges sjældent om, hvad de mener om PPR´s indsats.

Der er til gengæld tre andre afgørende grupper – nemlig forældre, pædagoger og lærere.

Det er disse tre grupper, der foretager den afgørende evaluering af PPR, hvor PPR må finde sig i at blive ”målt og vejret” i forhold til, hvorvidt de opleves som nyttige i samarbejdsprocessen. Vi har ikke længere den samme lovgivningsmæssige sikkerhed for vores eksistens.

Det er derfor helt afgørende, som vi også var inde på sidste år, at PPR er i god dialog med disse tre brugergrupper, der kan sikre en afstemning af gensidige forventninger.

Skoleledere er også vigtige at medtænke, når det drejer sig om forventningsafstemning, og det samme gælder den kommunale ledelse, inkl. den politiske ledelse. Alligevel er der ingen tvivl om, at det mest solide fundament, som PPR kan give sig selv, er at blive efterspurgt af forældre, pædagoger og lærere.

Den nære fremtid

PPR´s faglige kompetencer er vigtige at få bragt i spil på mange områder, som jeg har tidligere har nævnt. PPR som arbejdsplads er én af de højst uddannede arbejdspladser i enhver kommune, og det skal gerne udnyttes.

Og udfordringer er der nok af.

I en stor undersøgelse fra forskningsinstituttet SFI i 2010 konkluderes bl.a., at 8 % af de 15- og 19-årige piger én eller flere gange har forsøgt selvmord. 12 % af de 19-årige piger fortæller, at de har eller har haft spiseforstyrrelser.

Blandt drengene viser symptomerne blandt de ældre unge sig mere som problemer med alkohol, stoffer og ved kriminalitet.

På Sundhedsstyrelsens hjemmeside vurderes, at 122.000 børn og unge mellem 0 og 18 år vokser op i familier med alkoholmisbrug. Det giver bl.a. større risiko for fx en psykiatrisk diagnose, social isolation og forringede strategier til at klare hverdagens udfordringer.

Der er kort sagt mange børn og unge, der har det skidt, og som har brug for hjælp. Set ud fra en snæver og kortsigtet effektivitetssynsvinkel kan vi være bekymret for, om de får den nødvendige hjælp i tide.

Sker det ikke, ja så vil såvel de menneskelige som økonomiske omkostninger blive meget store.

En særlig vigtig opgave skal nævnes, som heller ikke bliver taget kvalificeret op ud fra en snæver og kortsigtet effektivitetssynsvinkel – nemlig den tidlige indsats i forhold til nyfødte småbørn i højrisikogruppen.

Deres forældre er kendt af nogen i enhver kommune – i særlig grad af sagsbehandlere og sundhedsplejersker. De kommende forældre kan fx være dårligt begavede, have en psykisk lidelse eller have misbrugsproblemer. Det kan også være såkaldt ressourcestærke forældre, der har en karriere og bliver forældre sent og har svært ved at knytte sig til barnet og til forældrerollen. De har det fælles problem, at de skal lære at være forældre, medmindre det er så grelt, at der besluttes tvangsfjernelse ved fødslen – og dette sker dog heldigvis kun i de færreste tilfælde.

Hvordan lærer man disse forældre at varetage de nødvendige forældreopgaver med kompetencer til at sikre omsorg og stimulere til positiv udvikling hos børn?

Det kan ikke magtes af hverken særlige forældretræningsprogrammer eller af enkeltfagpersoner. Der er brug for, at tre hovedfaggrupper sætter sig sammen og laver en samlet helhedsplan for det enkelte forældrepar. Det må omfatte sagsbehandler, sundhedsplejerske og PPR-psykolog. Disse tre faggrupper råder tilsammen over de nødvendige fagkompetencer til at varetage denne opgave, der ikke kan undgå at blive langvarig og temmelig intensiv med involvering af andre faggrupper til konkrete opgaver af praktisk og faglig karakter.

Det er inden for det første fødeår, at der kan opnås virkeligt mærkbare resultater, der vil komme det konkrete barn til uvurderlig gavn resten af livet.

Vi ved fra forskning, at den tidlige og intensive indsats også er den mest effektive indsats ud fra en økonomisk synsvinkel. Vi må regne med, at det kun er et spørgsmål om tid, før politikerne for alvor bliver klare over vigtigheden af at investere i den tidlige indsats.

Derfor er det afgørende, at PPR viser sin store faglige vigtighed i medvirken ved løsningen af disse opgaver.

Til sidst vil jeg lige vende tilbage til inklusionsområdet. Her må vi jo sige, at politikerne i nogle år har haft fokus på dette område, og hvor nogle politikere har udtrykt konkret skepsis over for PPR's medvirken.

Vi må fortsat holde den faglige fane højt og koncentrere os om, at det altid drejer sig om de involverede børn. Alle er positive over for at arbejde for, at flest mulige børn indgår i de almene miljøer mest muligt.

Men betingelserne for, at det kan ske kvalificeret, må være til stede.

Alle børn har ret til at være en del af et udviklingsmiljø, hvor de trives, de udvikles, de lærer og de bidrager selv til fællesskabet. Det kan i nogle tilfælde være svært at sikre forudsætningerne for, at dette kan ske i det almene miljø i dagtilbud og i almenklassen.

Der vil fortsat være elever, som har brug for undervisning i et specialtilbud. Men også her er det afgørende, at de trives, de udvikles, de lærer maksimalt, og de føler sig som en vigtig del af fællesskabet.

Som tidligere nævnt ser vi allerede nu eksempler fra kommuner, hvor der har været mest fokus på at få elever overført til de almene klasser, uden at de faglige forudsætninger har været til stede.

Aktuelle undersøgelser fortæller samstemmende, at en meget stor del af lærerne ikke føler sig fagligt klædt på til at leve op til de inklusionsforventninger, der stilles.

Det er et meget stort problem, der kun kan løses i dialog med lærerne og gennem etablering af den nødvendige kompetenceudvikling.

Vi kan frygte en forværring af vilkårene for inklusion, når den nye folkeskolereform skal gennemføres til august. En reform, der heller ikke er baseret på dialog med de vigtigste personer for at det kan lykkes – nemlig lærerne.

PPR må fastholde fokus på de konkrete elever og deres trivsel og udbytte af skolegangen.

Og PPR må fortsat arbejde maksimalt for at sikre faglig viden til alle implicerede om betingelserne for, at inklusionsprocessen forløber fagligt hensigtsmæssigt.

Det tidligere nævnte Dokumentationsprojekt fremhæver, at de steder, hvor inklusionen forløber bedst, er PPR en central medspiller. Det må vi fortsat arbejde for at sikre bliver vedligeholdt og udviklet og gjort til en almen viden.

Udfordringerne for PPR er til at få øje på. Og vi ved, at der arbejdes ihærdigt på landets PPR'er for at leve op til de aktuelle krav og forventninger til gavn for de involverede børn og unge. Det er fortsat en opgave for os alle at videreføre dette og ikke mindst at sikre i dialog med alle implicerede, at det er alment kendt og accepteret - også hos de lidt fjernere beslutningstagere - at PPR spiller en central rolle i enhver kommunes indsats på børne- og ungeområdet.

Så skal jeg til slut gentage fra den skriftlige beretning en stor tak til alle vore mange gode samarbejdspartnere.

Og jeg skal også rette en stor tak til de øvrige medlemmer i bestyrelsen. Vi har en bred og fagligt hensigtsmæssig sammensat bestyrelse, og vi har en vældig god og rar samarbejdsform i arbejdet. Hermed overlader jeg såvel den skriftlige som mundtlige beretning til behandling i generalforsamlingen.

Bjarne Nielsen